

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Milana Chmelíčka a soudců JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Martina Jachury v právní věci žalobce: **David Ž.**, nar. xxx, bytem Praha, P., zast. JUDr. Michalem Říhou, advokátem se sídlem Praha 5, Ke Klimentce 2186/15, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti** se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, **o 150.000,- Kč s přísl., k odvolání žalované** proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2.4.2013, č.j. 10 C 108/2012-69, po vydání rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 4.12.2014, č.j. 30 Cdo 517/2014-137, kterým byl částečně zrušen rozsudek zdejšího soudu ze dne 15.10.2013, č.j. 16 Co 353/2013-111,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku I. ohledně 100.000,- Kč se 7,75% úrokem z prodlení z této částky od 2.6.2012 do zaplacení **p o t v r z u j e**, ohledně zbývajících 50.000,- Kč s příslušenstvím se rozsudek **m ě n í** tak, že se žaloba zamítá.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení před soudy všech stupňů ve výši 35.150,50 Kč k rukám právního zástupce žalobce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 250.000,- Kč se 7,75% úrokem z prodlení z této částky od 2.6.2012 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Žalované byla i uložena povinnost nahradit žalobci

náklady řízení ve výši 51.051,50 Kč k rukám právního zástupce žalobce do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).

Žalobce se domáhal zaplacení předmětné částky (původně ve výši 250.000,- Kč) jako náhrady nemajetkové újmy, která mu vznikla nezákonným usnesením policie z 25.2.2002, č.j. ČVS: 0V6-326/30-Ma-201, kterým bylo zahájeno jeho trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu zpronevěry dle § 248 odst. 1, 3 písm. c/ trestního zákona. Až rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 z 1.6.2011, sp.zn. 16 T 106/2005, byl žalobce obžaloby zproštěn.

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že si žalobce trestní stíhání sám zavinil, neboť orgánům činným v trestním řízení nepředložil účetnictví, z něhož by vyplývalo, že dlužnou částku ve výši 4,200.000,- Kč nezpronevěřil, ale že k úpadku jeho společnosti došlo z jiného důvodu.

V dané věci soud I. stupně provedl důkaz trestním spisem a poté dospěl k závěru, že žaloba je zcela důvodná. Žalobce byl stíhán nezákonně, když trestní stíhání skončilo zprošťujícím rozsudkem. Dále soud I. stupně vyšel i z toho, že žalobce si trestní stíhání nezavinil, když pod toto zavinění nelze podřadit nevědomé nedbalé jednání poškozeného. Při rozhodování o výši nároku na odškodnění nemajetkové újmy vyšel soud z kritérií uvedených v § 31a zák.č. 82/1998 Sb., když zejména hodnotil, že žalobci hrozil s ohledem na právní kvalifikaci vysoký trest odnětí svobody (až osm let), dále řízení trvalo i značně dlouhou dobu a trestní stíhání poškodilo dobré jméno žalobce mezi podnikateli. Soud konečně i zohlednil, že v souvislosti s trestním stíháním došlo k jednoznačně prokázanému poškození psychického a sekundárně i fyzického zdraví žalobce. Soud žalobě vyhověl nejen ohledně požadované částky, za užití § 517 odst. 1 a 2 obč.zák. přiznal žalobci i úrok z prodení a rozhodl o nákladech řízení.

V odvolání žalovaná znovu namítala, že si žalobce trestní stíhání zapříčinil sám.

Zdejší soud jako soud odvolací v prvním odvolacím řízení dokazování opakoval a poté dospěl k závěru, že odvolání žalované je zčásti důvodné. Odvolací soud vyšel ze zjištění, že žalobce na počátku řízení opakovaně odmítl vypovídat a za situace, kdy již dlužil milióny Kč, dokonce odmítl i dluh uvedený v trestním oznámení uznat. Když již vypovídal, byla jeho výpověď pouze obecná o praxi, dle níž platil žalobce došlé platby nikoliv na jejich účel, ale na nejstarší dluhy své společnosti, ke konkrétním skutkům, které mu byly kladeny za vinu, však nevypovídal. Stejně tak zjevně nepravdivě, neboť v rozporu se zjištěními učiněnými v konkurzním řízení i vyplývajícími z následného znaleckého posudku, tvrdil, že finanční obtíže jeho společnosti byly v rozhodující míře vyvolány zablokováním účtu exekučními příkazy celních úřadů. Přitom samo účetnictví žalobce bylo neprůkazné, až v průběhu řízení znalec konstatoval, že u 82 % došlých plateb lze prokázat jejich přeposlání celnímu úřadu. Toto chování žalobce před zahájením trestního stíhání jako obviněného i skutečnost, že vědomě neplnil svěřené prostředky na dojednaný účel a účetnictví jeho společnosti bylo neprůkazné, hodnotil odvolací soud tak, že podíl žalobce na zahájení trestního stíhání i na jeho následném stíhání je alespoň poloviční.

Na rozdíl od soudu I. stupně dále i odvolací soud dospěl k závěru, že nebylo nijak prokázáno poškození dobrého jména žalobce trestním stíháním, naopak pověst žalobce byla primárně poškozena nesplněním závazku vůči jeho obchodním partnerům. Odvolací soud dospěl i k závěru, že po zrušujícím usnesení vydaném v trestním řízení bylo působení

trestního stíhání na žalobce poněkud méně intenzivní, a zejména dospěl k závěru, že zdravotní potíže žalobce, které dle lékařské zprávy již lze hodnotit jako ztížení společenského uplatnění, nelze zcela odškodnit v rámci řízení o náhradu nemajetkové újmy, neboť se jedná o samostatný nárok na náhradu škody na zdraví. Na základě těchto hodnocení odvolací soud svým prvním rozsudkem č.j. 16 Co 353/2013 - 111 rozsudek soudu I. stupně ohledně částky 100.000,- Kč s úroky z prodlení dle § 219 o.s.ř. potvrdil, ohledně zbývajících 150.000,- Kč příslušenstvím rozsudek soudu I. stupně změnil a žalobu zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl dle § 142 odst. 3 o.s.ř., když žalobci přiznal právo na plnou náhradu jeho nákladů tvořených 6 ½ úkony právní služby, když u nich byla odměna vypočtena z přiznané částky, dále i paušálními náhradami a náhradou daně z přidané hodnoty vypočtené z těchto částek.

K dovolání žalobce podanému proti měnícímu zamítavému výroku rozsudku odvolacího soudu Nejvyšší soud ČR jako soud dovolací svým rozsudkem ze dne 4.12.2014, č.j. 30 Cdo 517/2014-137, rozsudek zdejšího soudu č.j. 16 Co 353/2013-111 v části výroku, jímž byl změněn výrok rozsudku soudu I. stupně, a tedy žaloba ohledně 150.000,- Kč s příslušenstvím zamítnuta, a dále ve výroku II. o nákladech řízení zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil zdejšímu soudu k dalšímu řízení.

Dovolací soud poukázal na závěry obsažené v nálezů Ústavního soudu ČR sp.zn. Pl. ÚS 11/10 i ve svých rozsudcích sp.zn. 25 Cdo 539/2002 a sp.zn. 25 Cdo 2/2007. Vyšel ze závěrů tam uvedených a konstatoval, že obecně není chybný postup soudu, který při odškodnění nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním analogicky dle § 12 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb. posuzuje, zda si toto trestní stíhání fyzická osoba nezavinila sama. Při tomto posuzování je obecně možné i dovodit, že si poškozený trestní stíhání zavinil sám tím, že využil ústavního práva nevypovídat. Stejně tak lze posuzovat i kvalitu či rozsah právních úkonů v trestním řízení, tedy v odškodňovacím řízení může i civilní soud posuzovat, zda si poškozený trestní stíhání nezavinil svou výpovědí. Rozhodující však je, že toto zavinění trestního stíhání je ve smyslu nálezů Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 11/10 vždy nutno vykládat restriktivně. Trestní stíhání si tedy poškozený odepřením výpovědi či i svou výpovědí v trestním stíhání může zavinit především tehdy, pokud by měl k dispozici zásadní informaci, kterou neuvedl a která by vedla k tomu, že by trestní stíhání nebylo vůbec zahájeno či v něm nebylo pokračováno. Tato skutečnost ze zjištění dovoláním napadeného rozsudku zdejšího soudu nevyplývá a pouhý závěr tohoto soudu, že aktivnější přístup dovolatele před zahájením trestního stíhání i po něm by mohl zabránit trestnímu stíhání, případně zkrátit jeho délku, jako závěr, že si poškozený trestní stíhání částečně zavinil, nepostačuje. Konečně dovolací soud shledal chybným i závěr odvolacího soudu, že po zrušujícím usnesení vydaném v trestním řízení odvolacím soudem bylo působení trestního stíhání na žalobce již poněkud méně intenzivní. Dovolací soud poukázal na to, že i po zrušujícím usnesení trvalo trestní řízení další čtyři roky. Z těchto důvodů tedy dovolací soud za užití § 243e odst. 1 a 2 o.s.ř. rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Odvolací soud tedy na základě podaného odvolání za užití § 212 a § 212a o.s.ř. znovu v části, ve které byl jeho rozsudek zrušen, přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně. Při tomto přezkumu byl pak již vázán právním závěrem vysloveným v rozsudku dovolacího soudu (§ 243g odst. 1 a § 226 odst. 1 o.s.ř.). Dospěl přitom k závěru, že jsou dány podmínky pro konečné rozhodnutí ve věci.

Odvolací soud setrvává na svém závěru vysloveném v předchozím rozhodnutí, že podmínky pro odškodnění nemajetkové újmy jsou v dané věci dány, pouhá omluva je nedostatečná a je tedy třeba přiznat finanční odškodnění. Stejně jako soud I. stupně vyšel z toho, že žalobce byl stíhán za majetkovou trestnou činnost pro trestný čin zpronevěry a hrozil mu vysoký trest odnětí svobody (sazba až osm let), a dále v souladu se závěrem NS ČR i z toho, že trestní stíhání působilo negativně na osobnost žalobce po celou dobu jeho trvání, tedy zejména i po vydání zrušujícího usnesení odvolacího soudu v trestním řízení. Odvolací soud pak především vyšel na základě závazného právního názoru dovolacího soudu z toho, že opakované odepření výpovědi žalobcem či jeho částečné zjevně nepravdivé výpovědi nelze v této konkrétní věci považovat za takové jednání, které by vytvářelo pochybnosti vedoucí orgány činné v trestním řízení k pokračování v tomto řízení (viz i rozsudek NS ČR sp.zn. 30 Cdo 4280/2011). Nebylo totiž prokázáno, že i kdyby žalobce vypovídal podrobně a pravdivě, mohla jeho výpověď obsahovat jednoznačně takovou informaci, která by vedla k tomu, že by trestní řízení nebylo zahájeno či v něm nebylo pokračováno.

Soud I. stupně při stanovení výše odškodnění v zásadě rozhodl v rámci, ve kterém se odškodnění nemajetkových újem u nezákonně trestně stíhaných osob v obdobných případech v soudní praxi poskytuje. Proto lze ze soudem I. stupně přiznané částky 250.000,- Kč vyjít v případě, že by odvolací soud shodně jako soud I. stupně hodnotil naplnění kritérií uvedených v § 31a zák.č. 82/1998 Sb. Odvolací soud však i v tomto odvolacím řízení nadále setrvává na dvou od soudu I. stupně rozdílných hodnocení naplnění těchto kritérií.

Při posouzení významu trestního stíhání pro žalobce odvolací soud setrvává na tom, že nebylo nijak prokázáno, že by jeho „dobré jméno“ bylo poškozeno trestním stíháním. Pověst žalobce byla primárně poškozena neúspěchem jeho podnikání, a to zejména nesplněním jeho závazků v milionových částkách vůči poškozeným společnostem.

Bylo prokázáno, že trestní stíhání žalobce se projevilo na jeho zdravotním stavu, když stres vyvolaný jeho trestním stíháním měl negativní dopad na psychický a sekundárně i fyzický stav žalobce. Odvolací soud zde ovšem především setrvává na závěru, že k této okolnosti je třeba přihlídnout, v rámci řízení o odškodnění nemajetkové újmy však nelze odškodnit celé vzniklé zdravotní poškození v případě, že se jedná o takové poškození zdraví, které je již diagnostikovatelné a tedy odškodnitelné jako skutečná škoda na zdraví v rámci ztížení společenského uplatnění (což u žalobce výslovně uvádí lékařská zpráva MUDr. K.). Jedná se zde o samostatný nárok na náhradu škody, odlišný od nemajetkové újmy (RC 56/2011).

Odvolací soud na základě výše uvedených hodnocení tedy shrnuje, že ve vztahu k částce 150.000,- Kč, ohledně níž byl jeho rozsudek v zamítavém výroku dovolacím soudem zrušen, lze nyní na základě výše uvedených hodnocení dovodit, že nárok žalobce je dán ohledně částky 100.000,- Kč, ohledně zbývajících částky 50.000,- Kč již nejsou podmínky pro vyhovění žalobě. Z tohoto důvodu odvolací soud rozsudek soudu I. stupně dle § 219 o.s.ř. ohledně částky 100.000,- Kč spolu s úroky z prodlení z této částky přiznanými dle § 517 odst. 2 obč. zák. dle § 219 o.s.ř. potvrdil. Ohledně zbývajících částky 50.000,- Kč spolu s úroky z prodlení odvolací soud dle § 220 o.s.ř. rozsudek soudu I. stupně změnil a žalobu zamítl.

O nákladech řízení před soudy všech stupňů rozhodl odvolací soud dle § 142 odst. 3 o.s.ř. za užití § 224 odst. 1 a § 243g odst. 1 věta druhá o.s.ř., když výše plnění závisela v tomto řízení na úvaze soudu, proto má úspěšný účastník právo na plnou náhradu těchto

nákladů. Při rozhodování o výši těchto nákladů však odvolací soud vyšel z nynější judikatury Nejvyššího soudu (např. rozsudek sp.zn. 30 Cdo 3378/2013), dle níž v řízení o náhradu nemajetkové újmy se odměna vypočte z tarifní hodnoty stanovené dle § 9 odst. 4 písm. a/ vyhl.č. 177/1996 Sb., neboť se zde odškodňuje újma na osobnostních právech. Tarifní hodnota pro výpočet odměny za jeden úkon pomoci tak činí 50.000,- Kč a odměna za jeden úkon právní pomoci tak činí částku 3.100,- Kč (§ 9 odst. 4 a § 7 bod 5. vyhl. č. 177/1996 Sb.). Ke každé z těchto odměn ještě náleží paušální náhrada na výdaje advokáta ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 této vyhl.). Náklady žalobce jsou pak dány odměnou za 8 ½ úkonu právní služby (kromě 6 ½ úkonu učiněných u předchozího rozhodnutí zdejšího soudu se ještě jedná o úkon spojený s dovoláním a účastí u odvolacího jednání dne 10.3.2015). Odměna za 8 ½ úkonu zde tak činí částku 26.350,- Kč, k tomu je třeba připočítat částku 2.700,- Kč za 9 paušálních náhrad, což činí částku 29.050,- Kč, a za užití § 137 odst. 3 i náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 % z této částky, kdy právní zástupce žalobce je plátcem této daně. Celková částka nákladů žalobce tak činí 35.150,50 Kč. Při vyhlášení rozsudku přitom byla chybně krácena paušální náhrada související s odměnou v poloviční výši na polovinu, výrok tohoto rozsudku tak má ve smyslu § 164 a § 211 o.s.ř. i povahu opravného usnesení. Celkové náklady ve výši 35.150,50 Kč bylo žalované za užití § 149 odst. 1 o.s.ř. uloženo nahradit žalobci k rukám jeho právního zástupce.

P o u č e n í : Proti potvrzujícímu výroku tohoto rozsudku je dovolání přípustné, jestliže by Nejvyšší soud ČR na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku prostřednictvím soudu I. stupně dospěl k závěru, že napadený rozsudek závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Proti měnícímu výroku tohoto rozsudku není dovolání přípustné (§ 237 a § 238 odst. 1 písm.c/ o.s.ř.).

V Praze dne 10. března 2015

JUDr. Milan Chmelíček, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Marta Vyhnalová